

[Aksel Larsen.]

Ja, også ud fra sådanne synspunkter kan man komme til det resultat, at hvis regering og folketing har forsømt i rette tid at gøre det rigtige, hvis man har lagt en finans- og pengepolitik til rette, som ikke dner, kan det være nødvendigt at møde med brandslukningsredskaberne, og vi har jo oplevet nogle gange, at staten har grebet ind med forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Hvis disse afværger værre ulykker, ja, så er de i og for sig også forsvarlige. Jeg kan imidlertid ikke se, at det er forsvarligt eller fornuftigt, at man forsøger nu at begrænse forbruget ved hjælp af tvangslån eller, som det hedder, bunden opsparing.

Det, der er sagen, er jo, at provenuet af den bundne opsparing, de 520 mill. kr., har staten i og for sig ikke brug for — det har vi den højtærede finansministers udtalelse om — men alligevel vil man inddrage dem fra forbrugerne med den motivering, at det er nødvendigt at nedsætte forbruget. Ja, jeg vil igen sige, at hvis man ville anvende provenuet af denne tvangsopsparing til noget samfundsmæssigt fornuftigt, til investering f. eks. i boligbyggeri, da så det helt anderledes ud, også fordi staten i så fald var sikker på at få pengene tilbagebetalt og få dem tilbagebetalt med renter, og så var det lettere for staten at tilbagebetale dem til skatteyderne. Men det er ikke forholdet. Forholdet er, at pengene skal befinde sig enten i statskassen eller i nationalbanken, jeg er ikke helt klar over hvor, jeg har bare en ubehagelig mistanke om — men det kan være, det er forkert af mig at være så mistænksom — at hvis først pengene kommer ind, er det ikke helt sikkert, at de bliver opbevaret og opbevaret på en måde, så de trækker renter, så at det bliver lettere for staten til sin tid at tilbagebetale dem med renter. For de skal jo tilbagebetales fra den 1. januar 1966 og med renter.

Begrundelsen for, at man gennemførte loven om den bundne opsparing, var, at de skattelettelser, man samtidig ydede gennem udskrivningsloven, forøgede befolkningens købekraft; det gik ikke an; man måtte inddrage denne forøgede købekraft igennem tvangsopsparing. Nu skal jeg ikke gøre mig så klog som visse andre på dansk litteratur, men det forekommer mig, at dette minder med omvendt fortegn om, hvad vi har læst

hos Holberg om Jeppe på Bjerget. Han blev jo dømt til døden og derefter hængt, og derefter blev han igen dømt til livet, og da han skældte ud, sagde dommeren: du kunne i det mindste være taknemlig, fordi vi har dømt dig til livet. Dertil svarede Jeppe som det fornuftige menneske, han var: det skulle jeg såmænd gerne være; jeg skulle gerne være taknemlig, hvis det ikke var jer, der havde dømt mig til døden og hængt mig. Her er forholdet ganske vist det modsatte, men alligevel minder det meget om det. Man giver befolkningen forøget købekraft ved en skattelettelse, og så siger man: det fortryder vi, så nu trækker vi pengene ind igen ved hjælp af en bunden opsparing.

Jeg sagde dengang, at man skulle lade være med begge dele. Jeg var måske en lille smule naiv, da jeg holdt hele foredrag om det i det dertil indrettede udvalg. Der var ikke noget at gøre; ingen af de fire partier, der havde sluttet omsforliget, ville være fornuftige og undlade såvel skattelettelsen som den bundne opsparing. Man syntes indstillet på at operere efter det valg-sprog, som vi i sin tid lærte at tyskerne mange gange opererede efter: „Warum einfach, wenn es kompliziert auch geht?“ Hvorfor skal vi gøre det enkelt, når det også kan gøres indviklet?

Opsparingen skal som sagt tilbagebetales — og med renter. Den skal forrentes fra den 1. januar 1965, og tilbagebetalingen skal begynde den 1. januar 1966. Hvordan skal staten skaffe pengene til renterne? Ja, det er temmelig enkelt: man gør det ved at udskrive nogle skatter. Når staten til sin tid skal tilbagebetale pengene, sker det også ved, at man udskriver skatter. Så lader man de skatteydere, som skal have pengene tilbagebetalt, først indbetale nogle flere penge til staten. Jeg anser den slags ikke alene for at være à la Ebberød Bank, men for i enhver henseende at være national-økonomisk uforsvarligt. Hvis man havde sikkerhed for, hvis man virkelig kunne forudberegne, at om 3 eller 5 år vil dette samfund være så meget mere velstående, end det er i dag, at man ikke alene kunne tillade, at befolkningen til den tid forøger sit forbrug i takt med den almindelige velstandsstigning, men også at den til den tid lægger en ekstra top på forbruget ved, at den af staten får tilbagebetalt det, som man har